

Hemmelig

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet av Stortinget.

Innst. S. J.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen angående de ved varebetalingsoverenskomsten med Tyskland opsatte protokoller av 6 september og 31 desember 1934.

Til Stortinget.

Den 30 mars 1935 fattet Stortinget følgende beslutning:

«Protokoll med overenskomstene med Tyskland av henholdsvis 6 september og 31 desember 1934 oversendes finans- og tollkomiteen.»

Med de forannevnte protokoller fulgte selve clearing-overenskomstene av samme data. Den første, av 6 september, inntatt i «Overenskomster med fremmede makter» og den annen i maskinskrevet eksemplar, begge i norsk og tysk tekst.

Da det ikke er nogen grunn til å behandle disse overenskomster som hemmelige all den stund de også er inntatt i en veiledende oversikt utgitt av avregningskontoret i Norges Bank, har komiteen avgitt særskilt — ikke hemmelig — innstilling angående avtalene i tilslutning til komiteens Innst. O. nr. 32 for iår.

Hvad de to protokoller angår anser komiteen det mest hensiktsmessig at de behandles som konfidentielle. De vedrører spesielle ordninger for betaling av hvalolje, silde, fersk sild og fersk fisk etc.

Protokollen av 6 september 1934 mellom den norske regjering og den tyske regjering inneholder bestemmelser om betalingsordningen i vareutvekslingen mellom Tyskland og Norge. I henhold hertil har den tyske regjering påtatt sig forpliktelse til å utferdige de fornødne tillatelser til å sikre at de betalinger, som er betinget ved den avsluttede overenskomst om overdragelse av 150 000 tonn hvalolje, skal kunne skje ved forfallstid på utenlandske særkonti, som skal opprettes i de banker som oppgis av salgskontoret for hvalolje. Hver halvmåned skal de på disse utenlandske særkonti inngåtte beløp, foreløbig med et beløp av inntil 1,3 mill. riksmark, overføres til den samlekonto som er opprettet av Riksbanken i Berlin til fordel for Norges Bank. Begge seddelbanker har forbeholdt sig å ta imot overførsel før tiden, i tilfelle også med høiere beløp.

Den saldering som skal finne sted hver

måned av begge samlekonti skal skje uten hensyn til overførslene fra de for hvaloljesalget opprettede utenlandske særkonti. Det overskudd som blir tilbake skal da i sin helhet benyttes til utligning av de ovenfor nevnte overførsler fra de utenlandske særkonti for hvalolje.

Protokollen inneholder dessuten bestemmelse om hvorledes det skal forholdes hvis det her nevnte overskudd ikke når op til en halvmånedlig sum som motsvarer 1,3 mill. riksmark.

Skulde den tyske regjering opsi overenskomsten vedrørende betalingsordningen i vareutvekslingen mellom Tyskland og Norge før hvaloljeforretningenes avvikling, har den tyske regjering forpliktet sig til, før overenskomsten trer ut av kraft, å inngå en ny avtale med den norske regjering hvori den videre avvikling av hvaloljeforretningen blir sikret på hensiktsmessig måte.

Ennvidere inneholder overenskomsten bestemmelse om at motverdien — av til Tyskland importert inntil 1 000 tonn silde og inntil 800 tonn sildeolje fremstillet på Island i islandske fabrikker som er i norske firmaers besiddelse — blir innbetalt på Norges Banks samlekonto i Riksbanken med et årlig beløp av 360 000 i norske kroner.

Den tyske regjering har allerede erklært sig enig i at Riksbanken også mottar inntil 2 mill. riksmark på Norges Banks samlekonto for sådanne varer som allerede var levert til Tyskland, og for hvilke betalingen allerede var forfallen før overenskomsten var avsluttet.

Den 31 desember 1934 blev der truffet forskjellige endringer i avtalen angående vareutvekslingen mellom Tyskland og Norge, av 6 september 1934.

Med hensyn til bestemmelsen om de forutsatte innbetalinger til de norske hvalfangere fikk denne tilføielse om at såfremt disse innbetalinger i tiden fra 1 januar til 15 april 1935 ikke pr. 15 eller 1 i en måned nådde et beløp av 2 mill. norske kroner for den

forløpne halvmåned skulde på forlangende av Norges Bank det manglende beløp inntil motverdien av 500 000 norske kroner straks overføres fra de utenlandske særkonti til den i den tyske Clearingskasse for Norges Bank førte samlekonto. Skulde de samme innbetalinger etter 15 april 1935 ikke pr. 1 eller 15 i en måned nå et beløp av 2 $\frac{1}{4}$ mill. norske kroner for den forløpne halvmåned skulde på Norges Banks forlangende det manglende beløp inntil motverdien av 1,5 mill. norske kroner straks overføres fra de utenlandske særkonti til Norges Banks samlekonto.

Dessuten inneholder overenskomsten av 31 desember 1934 tilføielse om at den tyske regjering ved tildeling av valutabevillinger for norske varer vil ta hensyn til den norske regjeringens ønske om oprettholdelse av den normale vareomsetning så langt de tyske importinteresser tillater det.

Det blev samtidig bestemt at tiltross for innbetalingsbegrensningen vilde valutabevillinger bli meddelt til innbetalingen for fersk fisk og fersk sild, samt for fôrmel (tysk l. nr. 161 a.) innført fra Norge, inntil et beløp som svarer til den gjennomsnittlige verdi av innførselen i den tilsvarende måned i årene 1933 og 1934.

Innbetalinger for følgende fra Norge til Tyskland utførte varer:

- a) fôrmel og guano og fisk og andre sjødyr,
- b) herdet fett,
- c) all slags tran og olje,

vil den tyske Clearingskasse kun motta når den av vedkommende tyske importør i hvert

enkelt tilfelle sammen med den norske eksportørs originalfaktura forelegges en samtykkeerklæring fra en av den norske regjering fastsatt myndighet. Sådanne samtykkeerklæringer vil ikke bli nektet når det dreier sig om varer av utelukkende norsk opprinnelse. For hvalolje blir ordningen av 6 september 1934 stående.

Komiteen er klar over de vanskeligheter Clearingen skaper for norsk eksport og den går ut fra at der i fremtiden som hittil vil gjøres alt hvad gjøres kan for å lette landets omsetningsmuligheter.

Komiteen vil, på grunn av de særlige forhold hvorunder ferskfiskeeksporten arbeider, henstille at denne næring fremdeles blir spesielt tilgodesett med betalingsmidler for oprettholdelse av fiskeeksporten.

Angående de mer generelle bestemmelser om betalingsutjevning med Tyskland henviser komiteen til det P. M. som er inntatt i Innst. S. nr. 83 og innstiller til Stortinget å fatte sådan

beslutning:

Protokoll av 6 september og 31 desember 1934 til overenskomst angående betalingsordningen i vareutvekslingen mellom Norge og Tyskland vedlegges protokollen.

Oslo i finans- og tollkomiteén den 7 mai 1935.

Ivar Lykke,   Torvald Haavardstad,
formann og ordfører.   sekretær.